

Ráðstevna

Miðnámsútbúgvingar á breddanum

Nógv fólk var sam-
ankomið fríggjadagin,
tá Mentamálaráðið, á
fyrsta sinni, skipaði
fyri ráðstevnu um
miðnámsútbúgvingar

ÚTBÚGVING

Rigmor Dam
rigmor@sosialurin.fo

Á ráðstevnuni, sum var í
Norðurlandahúsinum vóru
fyrilestrarhaldarar úr Íslandi,
Noregi, Svøríki, Danmark
og úr Føroyum. Millum
gestirnir var danski danski
undirvísingarmálaráðharrin,
Bertel Haarder.

Menning til framtíðina

Endamálið við ráðstevnu

uni var at varpa ljós á tær
gymnasialu miðnámsút-
búgvingarnar, og fokus
var sett á bygnað, fakliga
menning, dygd, altjóðagerð
og visjón 2015. Vónin hjá
fyrirleikarunum í menta-
málaráðnum var, at ráð-
stevnan skuldi geva íblástur
til lærarar, politikarar og
nevndina, sum endurskoðar
útbúgvingarnar.

Í november í fjør setti
Jógvan á Lakjuni, landsstýris-
maður í mentamálum, eina
nevnd og ein tilvísingarbólk
at endurskoða tær gymnasialu
miðnámsútbúgvingarnar í
Føroyum.

Sambært mentamálaráð-
num er stórvurð á at
endurskoða og dagføra mið-
námsútbúgvingarnar í Fø-
royum, og mangar orsøkir
eru til tess. Samfelagið
broystist alla tíðina, og tann

tøkniliga menningin og ikki
minst samferðslukervið gera
møguleikarnar fyri samstarvi
og rationaliseringum sera
spennandi og áhugaverdar.
Londini kring okkum dagføra
støðugt sínar útbúgvingar, og
eitt nú er nýggj skipan sett
í verk í Danmark í august
2005. Mentamálaráðið sig-
ur, at tað kennir tað sum
sína skyldu at gera útbúg-
vingarmøguleikarnar hjá
teimum ungu enn betri
– men eisini at gera alt fyri
at fáa sum mest burtur úr tí
tilfeingi, vit hava.

Endurskoðan neyðug

Vit hava í lútuni 5 gymnasial-
ar miðnámsútbúgvingar
– tvær alment gymnasialar
(ST og HF) og trýggjar yrkis-
gymnasialar (FHS/HH, SIT/
HT og SIF/HIF) – og sum er,

er lítil og eingin samskipan
millum útbúgvingarnar,
og er hetta eisini ein orsøk
til at fara undir endurskoð-
anararbeiðið.

Nevndin, sum víst varð
til omanfyri, er biðin um
at viðgera verandi skipan
og gera tilmæli til eitt ítøki-
ligt uppskot um, hvussu
allar tær gymnasialu mið-
námsútbúgvingarnar í Fø-
royum skulu skipast í fram-
tíðini. Tann nýggja skip-
anin skal leggja upp til, at
útbúgvingarnar í nógv størri
mun enn higartil kunnu sam-
starva.

Mentamálaráðið sigur, at
tað leggur sera stóran dent
á, at okkara útbúgvingar
altíð mugu vera góðkendar
uttanlands og á hædd við
samsvarandi útbúgvingar
í grannalondunum, og at

Jógvan á Lakjuni setti ráðstevnuna um miðnámsútbúgvingar

lestrarmøguleikarnir hjá
ungdóminum verða varð-
veittir bæði í Danmark, í

hinum Norðurlondunum og
í altjóða høpi.

Framtíðar útbúgvingar í alheims høpi

Millum gestarøðar-
arnar á ráðstevnuni í
Norðurlandahúsinum
var Sten Ljungdal,
kanslirráð í Utbild-
nings- og kultur-
departementet í
Svøríki. Hann prát-
aði um framtíðar
avbjóðingar fyri
tær gymnasialu
útbúgvingarnar sæð í
alheims høpi

ÚTBÚGVING

Rigmor Dam
rigmor@sosialurin.fo

Sten Ljungdal legði fyri
við at staðfesta, at í mun til
fyrr, kunnu vit ikki vænta, at
næmingarnir verða endaliga
skúlaðir í grundskúlanum,
og at teir síðani eru lidnir at
mennast fakliga.

– Í dag gerst vitanin og
kunnleikin ótíðarhóskandi
og óbrúklig áðrenn næm-
ingarnir koma út á arbeiðs-
marknaðin. Tí eiga vit í stað-
in at miðja ímóti at stimbra
næmingarnar til at nema sær
sjálvum kunnleika, segði
hann og greiddi víðari frá, at
fólk í framtíðini í størri mun
fara at skifta starv ofta og
at royna seg innan ymiskar
yrkisleiðir.

– Tí er so týðningarmikið,
at vit skapa grundarlag fyri,
at fólk sleppa at menna per-
sónligar eiginleikar og før-
leikar, sum ger tey dugnalig

Nógv fólk úr útbúgvingar- og politiska umhvørvinum høvdu leitað sær niðan í Norðurlandahúsið fríggjadagin

á arbeiðsmarknaðinum sum
heild. Í hesum sambandi er
umráðandi við eini grund-
útbúgving, ið stimbrar og
mennir kreativitet og fleksi-
bilitet, samstundis sum at
framtíðar útbúgvingar eiga at
vera grundaðar á áhaldandi
og framhaldandi læring,
segði sviin Sten Ljungdal.

Broytingartíðir

Annars kom hann inn á,
at kunnleikastøðið, bæði
í og uttanfyri arbeiðslívið,
broystist alsamt. Ikki minst
kunnleiki, sum er tengdur
at ávísa starvinum, so sum

nýggj tækni og skipanir,
sum í heilum broyta fram-
leiðslugongdina. Og hann
nevndi tøkniligu menningina
innan kunningartækni sum
seinastu árin hevur kollvelt
vinnu, framleiðslu og sam-
felagið annars. Og Sten
Ljungdal segði, at:

– Almennir førleikar eru
grundarlagið og neyðugi
plattformurin fyri framhald-
andi og áhaldandi læring og
førleikamenning. Í hesum
sambandi er ikki nóg mik-
ið, at fleiri fólk nema sær
eina útbúgving, men at
góðskan á útbúgvingunum
eisini verður hækkað á øll-

um útbúgvingarstigum og
lærustovnum. Ikki minst í
grundskúlanum og á gym-
nasialu útbúgvingunum.

Kunning og fólkaræði

Annað sum Sten Ljungdal
hugleiddi um var leiklutin
hjá framtíðar borgarum í
mun til fólkaræði og luttøku
í samfelagnum.

– Kunningarsamfelagið
gevir móguleikar fyri økt-
um fólkaræði, men eisini
fyri størri spjæðing millum
fólk. Skúlin og útbúgving-
arskipanin hevur eina lykka-
støðu í mun til at skapa

javnbjóðis móguleikar fyri
at taka lut í samfelagslívinum.
Opna fólkaræðisliga sam-
felagið er viðbrekið, og
fólkaræðið eigur ongantíð
at takast fyri givið, men at
verða vunnið av hvørjum
nýggjum ættarliði, segði
hann.

Livlang læring

At útbúgvingarskipanin og
endamálið við læringini er
broytt, ger at lívlong lær-
ing eigur at vera ein rættur
hjá øllum borgarum, úr
forskúla, grundskúla, mið-
námskúla, til hægri lesnað

og eftirútbúgvingar, greiddi
Sten Ljungdal frá.

– Útbúgving er ein iløga
í framtíðina. Menningin
og førleikarnar hjá arbeiðs-
styrkini hefur avgerandi týd-
ning fyri allari framleiðslu-
menning og búskaparligum
vækstri. Tí er eisini so
umráðandi, at lond okkara
fylgja við í menningini í
umheiminum umframt,
segði Sten Ljungdal.

Batar hómast

Og hann vísti á, at sambært
OECD er parturin av fólki
við einari lidnari miðnáms-
útbúgving øktur í næstan
øllum OECD londum. Í
22 av hesum liggur luturin
millum 71 til 97 prosent
fyri yngsta ættarliðið og
nógv lond, sum vanliga eru
illa útbúgvín, eru um at
koma seg. Hetta samstundis
sum, at útbúgving verður
raðfest høgt í Evropeiska
Samveldinum, sum hevur
sett sær sum mál, at vera
best kappingafora og vitan-
argrunnaða búskaparliga
økið í heiminum.

Í lútuni eru miðnámsút-
búgvingarnar á breddanum
og metir Sten Ljungdal, at
trýggjar stórar avbjóðingar
eru fyri hesar útbúgvingar:
at kunna liva upp til krøvini
í modernaða samfelagnum,
at økja um partin av ung-
dóminum, sum lýkur eina
miðnámsútbúgving og sam-
stundis at hækka støðið á
øllum útbúgvingum.